

Kdo komu důvěřuje (a co s tím)

j+s 18. 6. 2023, křestní neděle

Kdyby při nás Hospodin nebyl, když proti nám povstali protivníci, to bychom skončili v jejich hněvu, v dravém proudu, v zubech šelem. Požehnán buď Hospodin, že nás toho ušetřil! Naše pomoc je v jeho jménu, ve jménu Hospodina, jenž učinil nebesa i zemi.

Sd 6,1-14 Synové Izraele se dále dopouštěli toho, co je zlé v Hospodinových očích. Proto je Hospodin vydal na sedm let do rukou Midjanců. Ruka Midjanců na Izraele mocně doléhala. Izraelci si dělali před Midjanci úkryty na horách, v soutěskách, v jeskyních a na nepřístupných vrcholcích. Sotvaže Izrael zasel, přitáhli Midjanci s Amálekem a syny východu a přepadali jej. Položili se proti nim a ničili úrodu země až po cestu do Gázy. Neponechávali v Izraeli k obživě ani ovci ani býka ani osla. Přitáhli vždy se svými stády a stany; přihnali se jako kobylinky v takovém množství, že nebylo možno spočítat je ani jejich velbloudy. Přicházeli do země, aby ji ničili. Izrael byl od Midjanců úplně zbídačen. I úpěli Izraelci k Hospodinu. Když Izraelci tak úpěli k Hospodinu kvůli Midjancům, poslal k nim proroka, aby jim řekl: „Toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Já jsem vás přivedl z Egypta, vyvedl jsem vás z domu otroctví. Vyprostil jsem vás z moci Egypta i z rukou všech vašich utlačovatelů. Vypudil jsem je před vámi a jejich zemi jsem dal vám. Řekl jsem vám: Já jsem Hospodin, váš Bůh. Nebojte se bohů Emorejců, v jejichž zemi sídlíte. Ale vy jste mě neuposlechli.“ I přišel Hospodinův posel a posadil se v Ofře pod posvátným stromem, který náležel Jóašovi Abíezerskému; jeho syn Gedeón mlátil pšenici v lisu, aby s ní utekl před Midjanci. Hospodinův posel se mu ukázal a oslovil jej: „Hospodin s tebou, udatný bohatýře!“ Gedeón mu odpověděl: „Dovol, můj pane, je-li s námi Hospodin, proč nás tohle všechno potkává? Kde jsou všechny jeho podivuhodné činy, o nichž nám vypravovali naši otcové? Říkali: „Což nás Hospodin nevyvedl z Egypta?“ Ale teď nás Hospodin zavrhl a vydal do rukou Midjanců.“ Hospodin se k němu obrátil a pravil: „Jdi v této své síle a vysvobodíš Izraele z rukou Midjanců. Hle, já tě posílám.“

Mt 10,12.16 Když vstoupíte do domu, řekněte: ‚Pokoj vám.‘ Hle, já vás posílám jako ovce mezi vlky; buďte tedy obezřetní jako hadi a bezelstní jako holubice.

I. Něco je špatně

Dokud byli tihle poutníci na cestě k zemi zaslíbené, mohli se vztekat, že tam ještě nejsou (a taky že se vztekali), a zároveň se na ni mohli těšit a představovat si, jak to tam asi bude. No tak teď už tu konečně jsou, ale nějak to není ono. Krásnou zemi nám dal Bůh k přebývání,

copak o to. Ještě kdyby tu vládly trochu lepší poměry. Jenže aby tu vládly jiné poměry, to by asi chtělo i jiné lidi, a to zařídít prostě nejde. V písničkách si připomínali: „Hospodin nás vysvobodil a není, kdo by mu v tom zabránil,“ ale kde je těm písničkám konec? Bůh nám dal tuhle krásnou zemi, ale pak se asi někde stala chyba, přemítal jistý Gedeon, když narychlo mlátil pšenici, že s ní potají zmizí dřív, než mu ji zas někdo sebere. Všelijací lapkové tuhle zemi berou za svou kořist, cupují ji a ničí, nač přijdou, a na Boží vůli už se nikdo neptá.

Zčistajasna je tu Boží posel a prý: “Hospodin s tebou, udatný bohatýře!” Gedeon zatím neudělal nic, proč by se mu tak mělo říkat, a přece ho tak Boží posel oslovil. Protože – a to je tuze důležité – Bůh vás neposuzuje jen podle dosavadních výsledků, ale i podle toho, co by teprve mohlo být, když bude s vámi.

Takhle nás vidí Bůh. Gedeon to vidí jinak, tak, jak jsme zvyklí. Vidí dosavadní výsledky, kam jsme to dovedli, a od budoucnosti si raději už nic neslibuje. “Moc toho nezmůžeme, když nás Hospodin opustil,” pravil a posel Boží opáčil, že se mýlí: Nikdy nás Hospodin neopustil. Opustili jsme leda tak my jeho, což samozřejmě můžeme, ale pak nedává smysl, abychom mu to vyčítali. Naopak, pokud nám záleží na tom, aby budoucnost nenabrala úplně marný směr, bude třeba, abychom se k němu vrátili.

Vypravěč do textu vložil zajímavou nejasnost. Ke Gedeonovi mluví Boží posel – nebo je to Hospodin sám? Ta nejasnost je tu důležitá, vždyť právě takhle se setkáváme s Božím slovem: tak, že vám ho někdo vyřídí, a člověku to hned nedojde. Boží slovo není jen to, co je někde napsáno. Můžete ho zaslechnout při setkání s někým a zažijete díky tomu úlevné vysvobození, ve kterém je i nárok na vás. A naděje a ta se týká toho, co by teprve mohlo být, když je vám Bůh nablízku.

II. Poslání

Sorry, Bože, proti vysvobození a proti lepším časům nic nemám, ale nečekej, že to budu zařizovat já. Jednak je to tvůj úkol, nemýlím-li se, a za druhé – chceš, abych se ti legitimoval? Nejmladší z maličkého rodu, nic neznamenám a nikdo mě nebere vážně, naše rodina nevlastní armádu a nemá žádný vliv, máme jen krásné tradice a dějiny, které nám však teď nejsou moc platné. Takže se poohlédni jinde (zakončil

Gedeon proslov a balil si práci, že už se dá na ten zmiňovaný útěk).

Neřekl nic špatného. Jen zvážil možnosti a prostředky, které má. Boží odpověď je zajímavá: Já to s těmi tvými silami a prostředky vidím jinak než ty. Je to dost zvláštní rozhovor. Gedeon má o Bohu vážné pochybnosti, bude-li nám dnes ještě něco platný. Zato Bůh Gedeonovi důvěruje a snaží se ho o tom přesvědčit.

Úkol, který Gedeon dostal – zahnat okupanty a přivést náš lid zpět k věrnosti Bohu – je skutečně nad jeho síly. Bůh však dává člověku naději, co všechno by mohlo být, když bude s ním. Dál je to na nás. Nabídl lidem spasení, ale nejsme loutky a nevtlačte nás za ucho k předepsanému blahu. Gedeon slyší, že je tu nabídka pomoci, a ví, že dál to bude na nás (do čehož se mu nechce, protože si netroufá). Ale když se potkáte s úkolem, na který sice nemáte, ale je od Boha, nabízí se Boží slib "Já budu s tebou" jako průvodce.

Poslyš, Bože, tak mi dej nějaké znamení, že je to tak, jak říkáš, řekl na to Gedeon. Já už jsem se ti představil (člen bezvýznamného rodu bez armády), teď jsi na řadě ty. Napřed mi ukaž, že na to máš a že to dobře dopadne, a až pak se můžeme bavit o tom, jestli do toho půjdu.

Bůh mu tenkrát vyhověl a ta znamení dobrého konce mu dopřál. Byl to úkaz poněkud nezvyklý, ale Gedeon vzápětí žádal další, aby viděl, jestli to nebyla jen náhoda. Napřed chtěl mít jistotu, než se odhodlá důvěřovat. Leč s důvěrou to bývá spíš tak, že žádnou jistotu předem nemám. (A nějaká znamení mi ji stejně nedají.)

III. Kdo komu věří

Bůh Gedeonovi důvěřoval, Gedeon Bohu zprvu moc ne, ale pak snad už také, a tak nastal čas, aby se pustil do úkolu, který měl před sebou. Začalo to úklidem: obyvatelé zaslíbené země uctívali kromě Hospodina ještě svatou prosperitu a úspěch a klid na práci a boha pomsty a kdo ví koho ještě. Tak jdi a něco s tím udělej. Gedeon – česky Bourač – tedy šel a rozezlil své bližní tím, jak jim symboly těch jejich bohů zhaněl a poničil. Ještě předtím postavil Bohu oltář a nazval jej: "Hospodin je pokoj."

Sousedi zuřili a přišli si pro něj, na tohle že jsou paragrafy a že by měl viset. Gedeonův otec se ho zastal: "Jestli vám urazil vašeho boha, tak se do toho neplette; je-li váš bůh opravdu bůh, zvládne to sám."

Takový úklid vám u lidí oblibu nepřinese, ale o oblibu nešlo. Měli najít vnitřní i vnější pokoj, který Bůh nabízí, a měli pro to něco udělat.

Gedeon shromáždil vojsko, protože na nic jiného nepřátelé neslyšeli. Přes třicet tisíc mužů se prý sešlo. Bude to stačit? "Ne, je vás moc," pravil Hospodin. Vyhlásil tedy, ať jde domů každý, kdo má strach. Z vojska rázem zbyla sotva třetina. „Teď ještě vyřaď pověřivé," nařídil Hospodin (a řekl jak). Zbyla jich jen hrstka a ta vyrazila o půlnoci do boje, dá-li se bojem nazvat to, že obstoupili nepřátelský tábor, zapálili pochodně a troubili a nechali Midjánce, ať se (ti co neutečou) pobijí mezi sebou.

Po boji se vždycky vyrojí houfy generálů a bylo to tak i tady. Měli spoustu řečí, co se mělo a jak se mělo, a spoustu výčitek, proč je Gedeon nepřizval, a spoustu zlých reakcí. V Gedeonovi to probudilo vztek a vzápětí pokušení, i to patří k životu. Ale v lepších chvílích říkal po pravdě: "Tehle boj jsem nevyhrál já, ale Hospodin."

IV. Něco je dobře

Začalo to tím, že Bůh Gedeonovi důvěřoval. Gedeon Bohu moc ne a tím pádem ani sám sobě ne. Jenomže Bůh nehledí jen na to, jací jste a co máte za sebou, ale i na to, co by mohlo být, když bude s vámi. A slíbil, že s vámi bude. Když čtete Bibli, narazíte na celou řadu postav, které jak na běžícím pásu povídají: "Promiň, Bože, ale na tohle já nemám." A co na to Bůh? "Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi," řekl jednou Kristus, "tak se do toho dejte. A já s vámi jsem až do skonání světa."

Požehnání:

Sílu hledejte v Boží, nikoli v lidské moci. A nebojte proti lidem, ale proti ďábelským svodům, které si je podmanily. Opásejte se do toho zápasu pravdou a obrňte se spravedlností. Obujte se tak, abyste mohli kdykoli vyrazit do služby evangeliu pokoje, a proti těm ďábelským svodům si vezměte štít víry. Žijete ve všelijak pokaženém světě, ale nepatříte mu – to ať vás chrání jako přilba. A jako meč nechť vám slouží to, co říká Bůh.

Ať vás jeho milost vysvobozuje ze smutku, strachu a beznaděje a jeho láska ať vás provází vším, co vás tíží i co vás těší. Pokoj vám. Amen.